

2024.03.04.

SZÜLŐKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYBEN

Dr. Mezei Éva Zsuzsanna iskolaorvos
FJIT Iskolaegészségügyi Továbbképző Tanfolyam

Közös cél

a gyermekek
biztonságának,
jóllétének,
egészségének
védelme
a nevelési-oktatási
intézményekben

Gyermejjogok

- Cselekvőképtelen: 14 éven aluliak
- Korlátozottan cselekvőképes: 14-18 éves kor között.
- Cselekvőképes: 18 éven felül

Kép forrása:
<https://husale.bestsaleoutlet2023.ru/content?c=gyerekek+jogai+%C3%A9letkor+szerint&id=30>

A szülők szerepe

- Törvényes képviselő
- Biztonságot, szeretetet nyújt.
- Gondoskodik a gyermekekről.
- Tanít, biztat, példát mutat.
- Önállóságra nevel.
- Jogilag felelős a gyermekneveléséért.
- Információt nyújt, együttműködik másokkal gyermek érdekében.

A szülő és az iskola-egészségügy együttműködésének alapjai

A szülők és az iskola-egészségügy kapcsolata ritkán kutatott terület.

Együttműködési és kommunikációs képességek fejlesztését javasolták.

Mäenpää T., Åstedt-Kurki P. Cooperation between Finnish primary school nurses and pupils' parents International Nursing Review Volume55, Issue2 June 2008 Pages 219-226 <https://doi.org/10.1111/j.1466-7657.2007.00608.x>

1. típ. cukorbetegség esetén szülők nézőpontjára fejlesztettek mérőmodszert.

Uhm J-Y, Kim S. Development and Testing of the School Healthcare Partnership Scale for Parents. Western Journal of Nursing Research. 2024;46(3):219-228. doi:10.1177/01939459241230388

Elhízás esetén a kompetenciákat, holisztikus megközelítést, titoktartást, közös stratégiát emelték ki.

Chisholm A, Coupe N, Ujhelyi Gomez K, Hart J, Peters S. Exploring primary school years interactions around child weight: A qualitative meta-synthesis of school staff, parent, and child views and experiences. Obesity Reviews. 2022; 23(8):e13451. doi:10.1111/obr.13451

1. A szülők ismerjék az iskola-egészségügyi ellátás feladatait, elérhetőségét.
2. Biztosítsuk a két irányú kommunikáció lehetőségét.
3. Legyen megfelelő szakmai tudás.
4. Ismerjük és tartjuk be a jogszabályokat.
5. Kölcsönös tisztelet, bizalom, a gyermek érdekének mindenek felett álló elismerése vezessen bennünket.

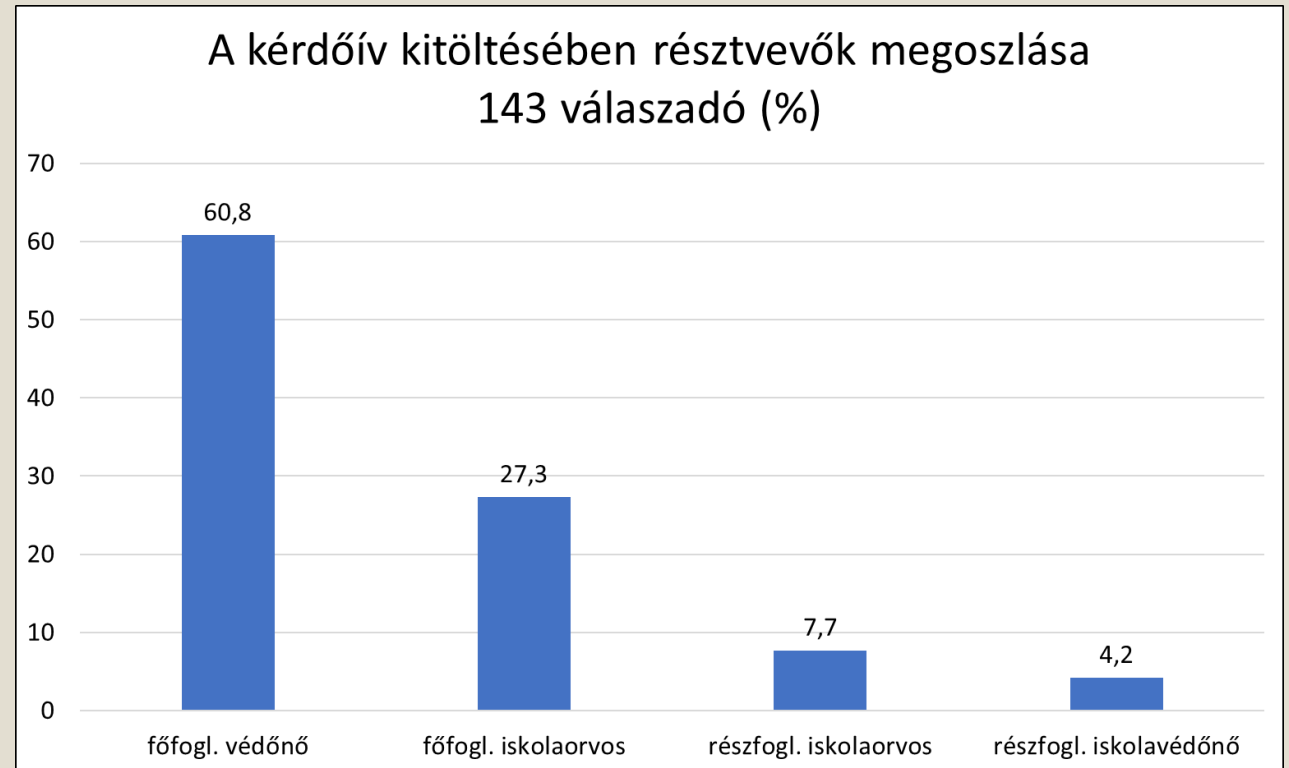
Kérdőíves felmérés

2024. januárjában az FJIT tagok bevonásával történt a felmérés, saját szerk. Google űrlappal, 16 kérdéssel.

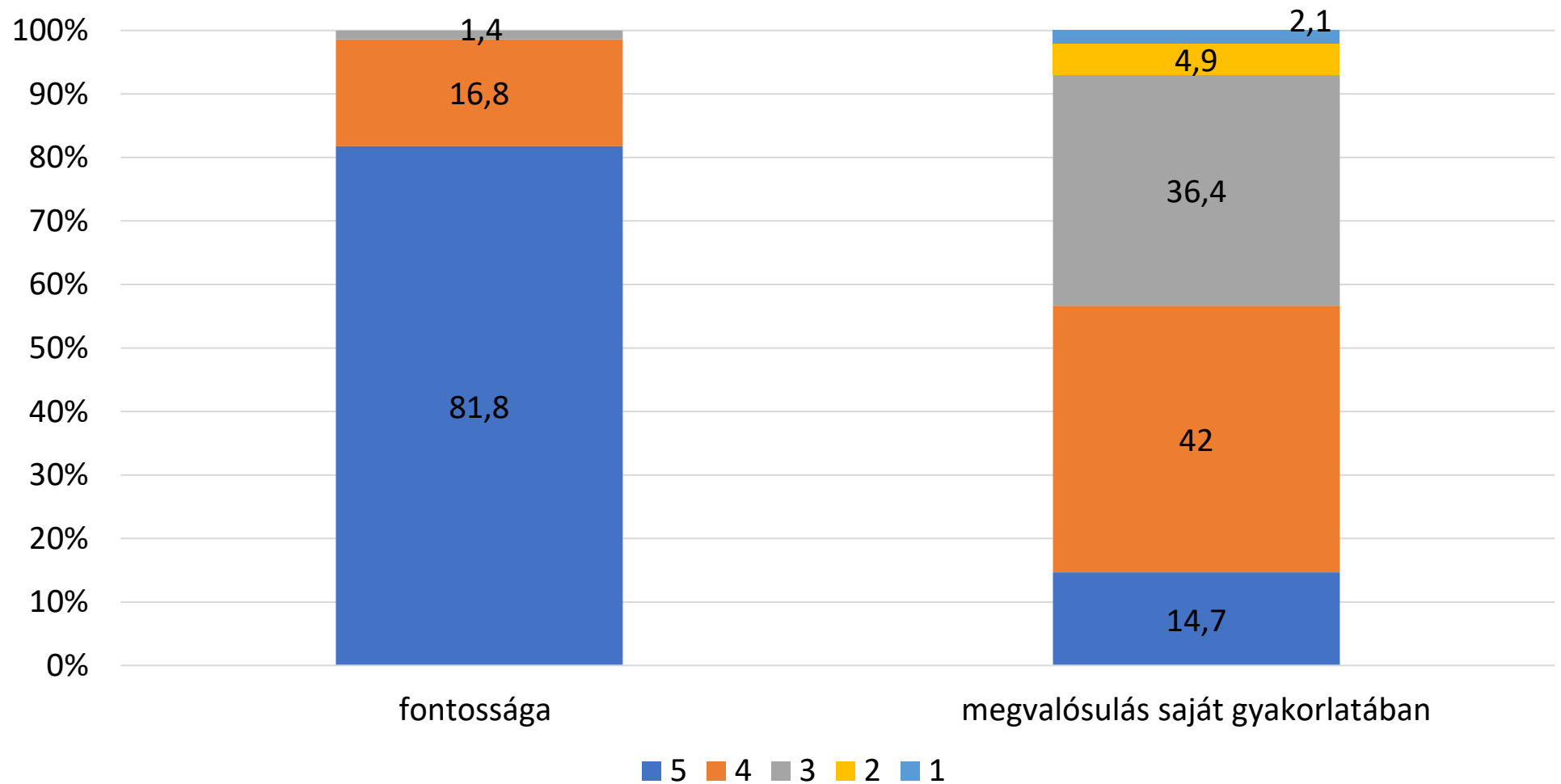
Célja:

Mi az iskola-egészségügy és a szülők közötti együttműködés jelenlegi gyakorlata, milyen jó gyakorlatok, javaslatok vannak az együttműködés javítására?

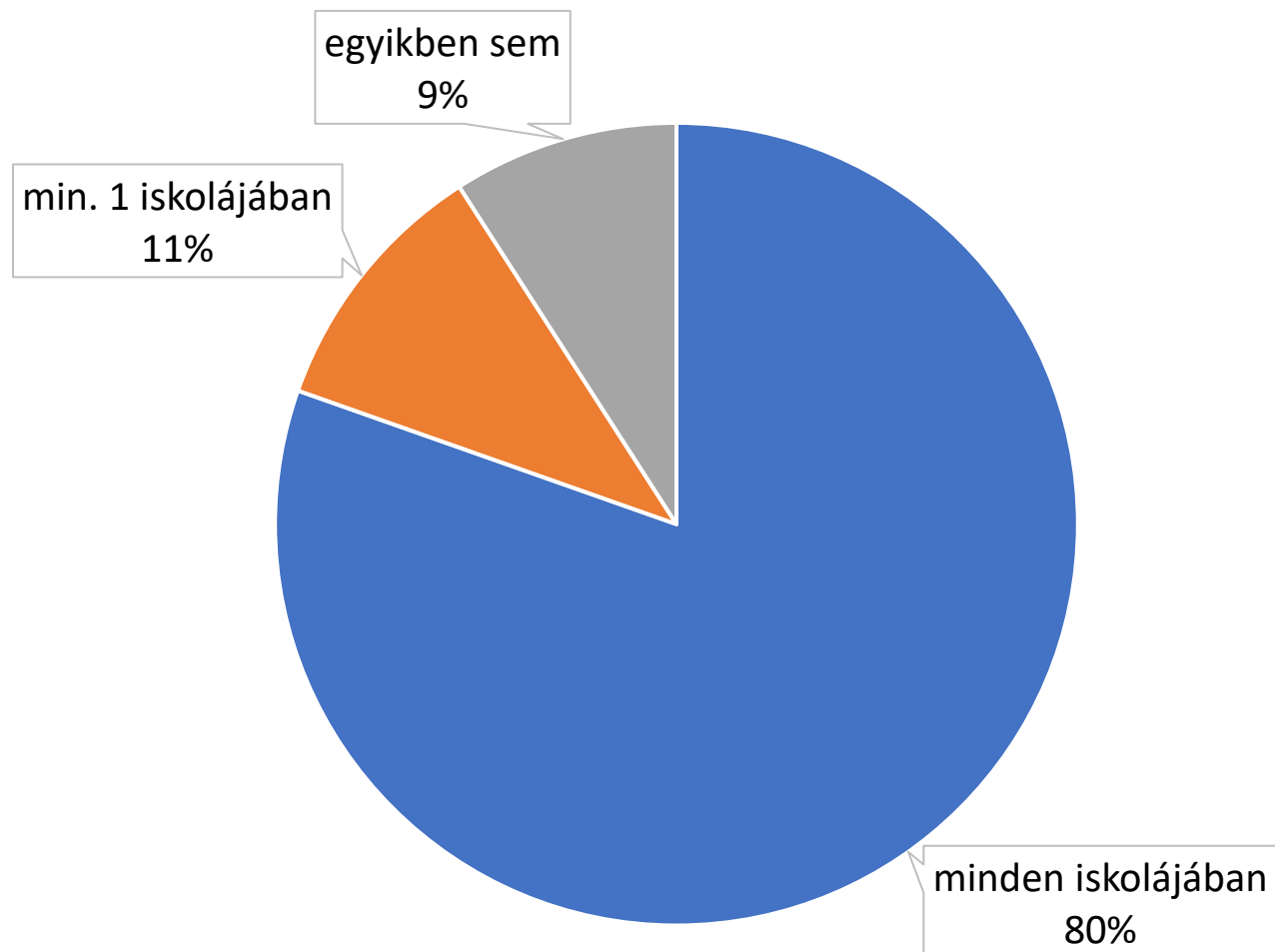
143 válaszadó volt, közel 90%-ban főfoglalkozású iskolavédőnők, iskolaorvosok.

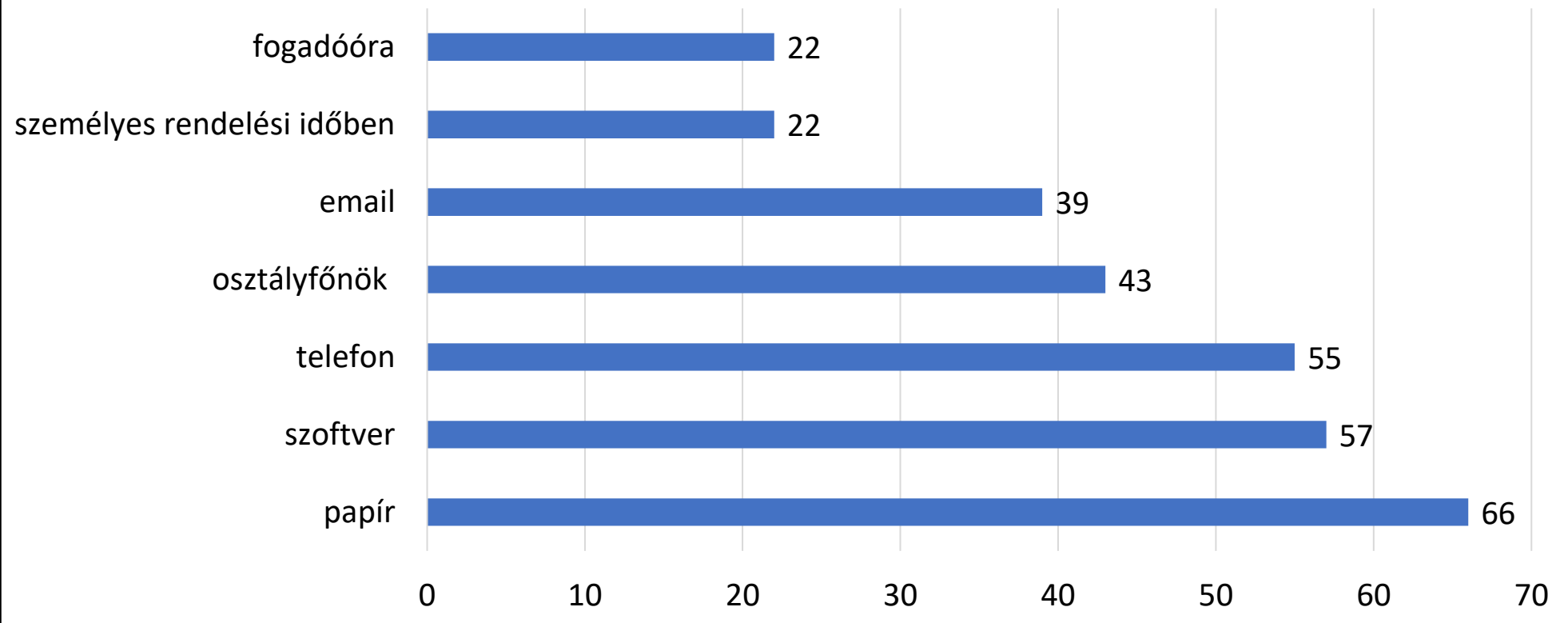
A szülővel történő együttműködés értékelése (%)

Iskola-egészségügyi szoftver elterjedtsége (%)

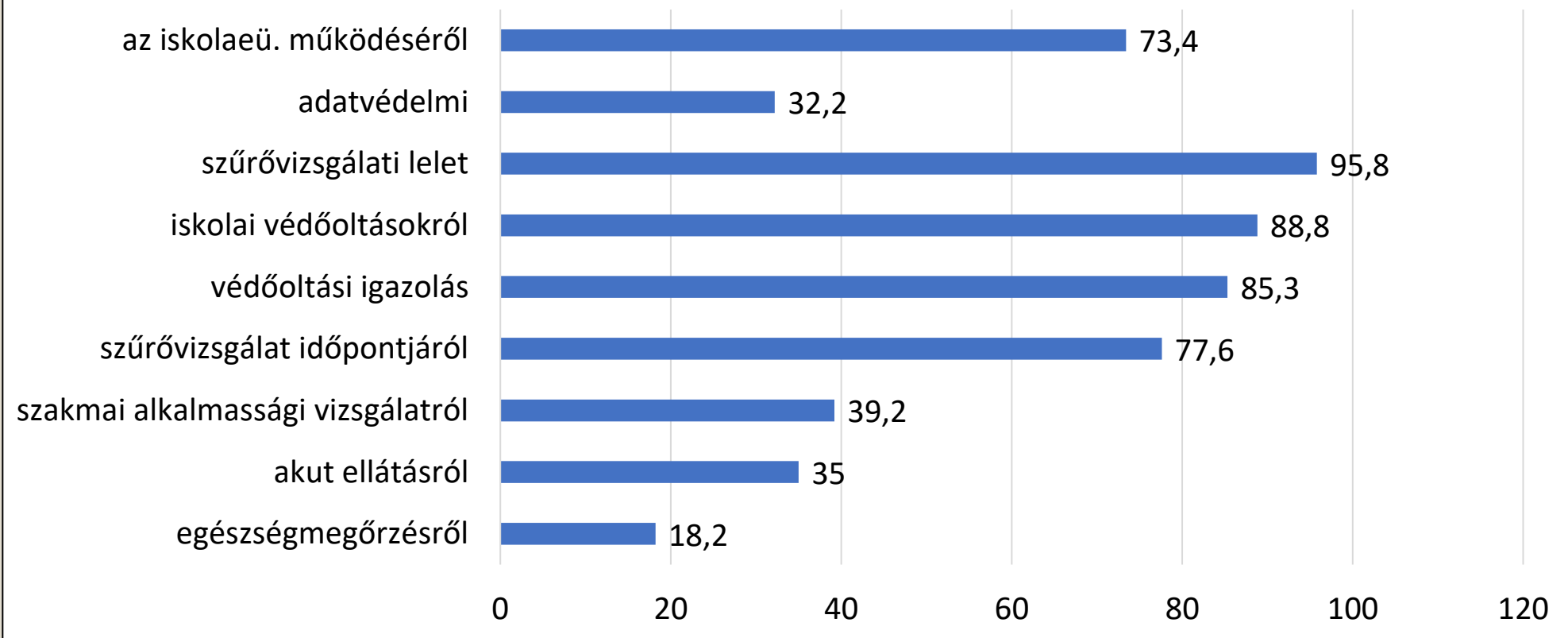
Az egyes kapcsolattartási formákat milyen gyakran használja? (%)

Előtérben az írásbeli és a telefonos kommunikáció áll.

Milyen írásos tájékoztatókat juttat el a szülők számára? (%)

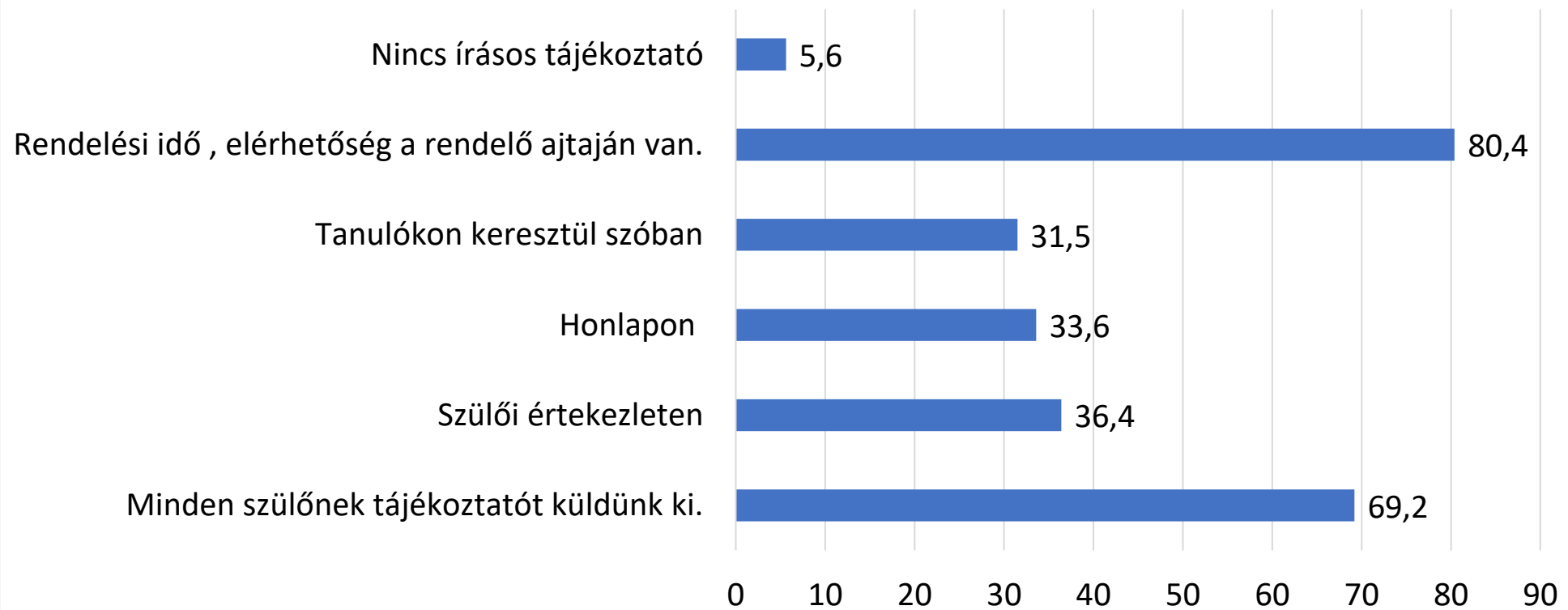

1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről 5. § (3) Mindenkinek a) joga van egészsége védelmével és fejlesztésével kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez. b) joga van tájékoztatást kapni az egészségügyi szolgáltatók által nyújtott egészségügyi ellátások jellemzőiről, azok elérhetőségéről és az igénybevétel rendjéről, továbbá a betegeket megillető jogokról és azok érvényesíthetőségéről,
13. § (1) A beteg jogosult a számára egyéniesített formában megadott teljes körű tájékoztatásra.

2016/679. sz. Európai Parlament és a Tanács Rendelet (GDPR),

26/97 NM 2§ (6) az iskolaorvosnak és védőnőnek az egyes nevelési-oktatási intézmény(ek)ben eltöltendő idejét az intézményben nyilvánosságra kell hozni.

Az új tanulókat és szüleiket hogyan tájékoztatják az iskola-egészségügyi szolgálat működéséről? (%)

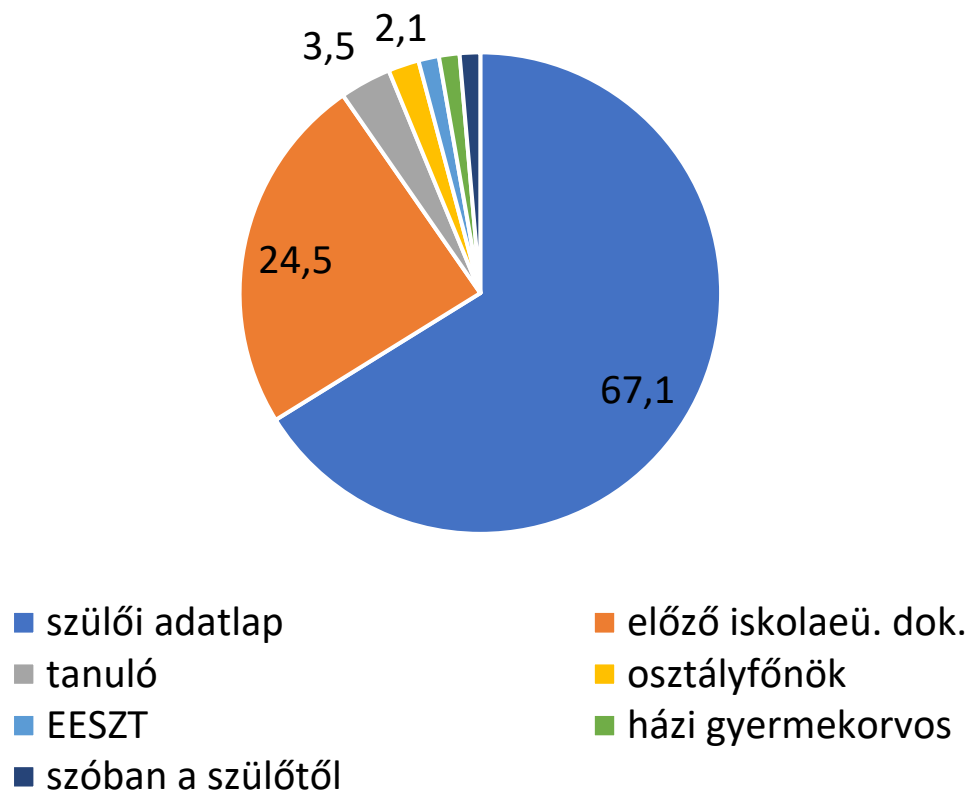
Szóban: beiskolázási szakmai alkalmassági vizsgálat során, beiratkozáskor, nyílt napon.

Osztályfőnök olvassa fel a tájékoztatót első szülői értekezleten, majd a szülők aláírják.

Javasolt egy egységes tájékoztatóminta elkészítése jogász segítségével.

Probléma: hátrányos helyzetű, internettel nem rendelkező szülők. Képes tájékoztató lap, plakát?

Hogyan szerzi be elsődlegesen a tanuló anamnesztikus adatait?

1997. évi XLVII. Törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről

13. § Az érintett (törvényes képviselője) köteles az egészségügyi és személyazonosító adatait átadni a kiskorú gyermek gyógykezelése, egészségi állapotának megőrzése vagy védelme érdekében.

10. § (1)A 4. § (1)–(3) bekezdése szerinti célból történő adatkezelés és adatfeldolgozás esetén az egészségügyi ellátóhálózaton belül az egészségügyi és személyazonosító adatok továbbíthatók, illetve összekapcsolhatók.

11. § (3)Az érintett háziorvosa és a kezelését végző orvos jogosult az érintett által a kötelező egészségbiztosítás terhére igénybe vett egészségügyi ellátás adatairól tudomást szerezni úgy, hogy az adatokat az egészségbiztosítási szerv elektronikus lekérdezés formájában biztosítja számára.

4. § (1) Az egészségügyi és személyazonosító adat kezelésének célja:
a) az egészség megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása,

2011. évi CXCV. törvény - a nemzeti köznevelésről

41.§(8) A gyermek, a tanuló

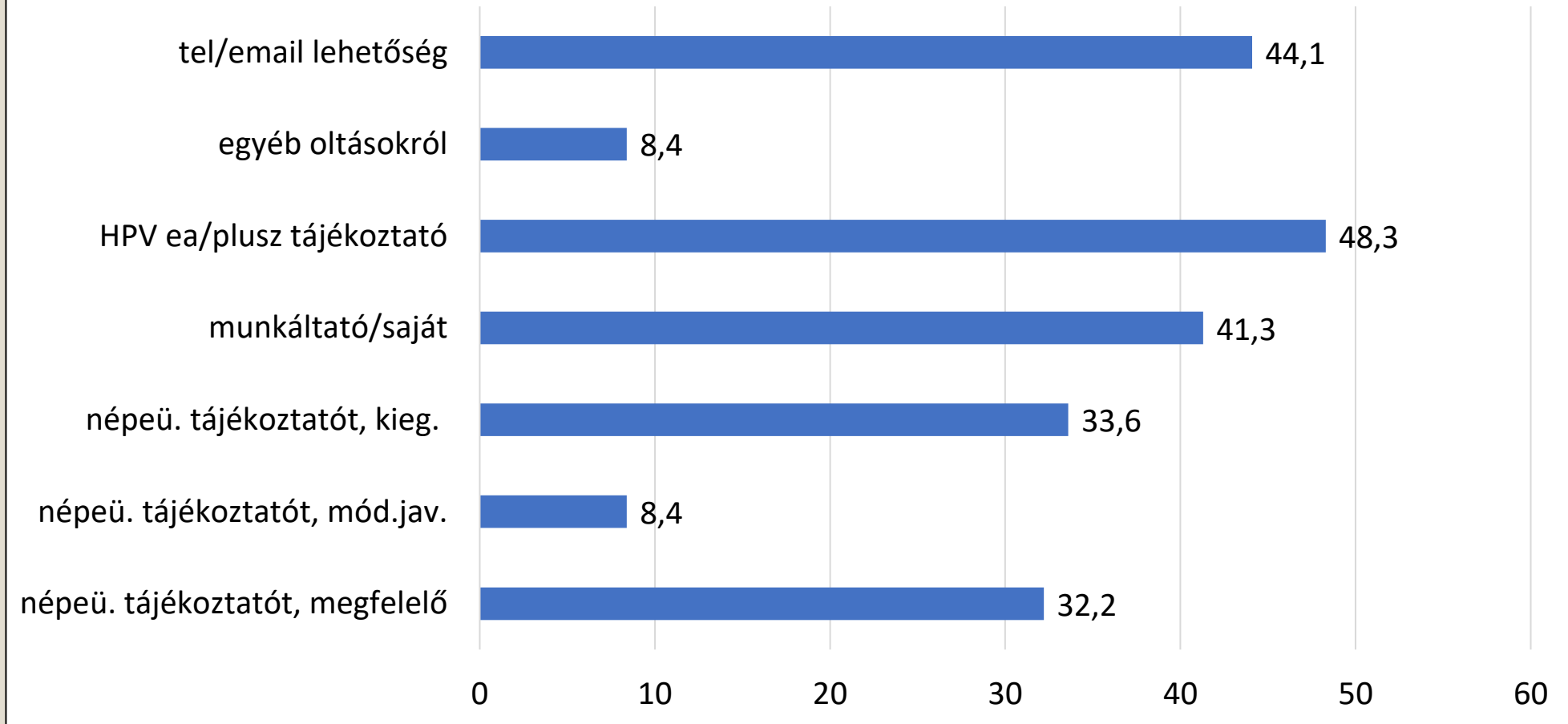
a) sajátos nevelési igényére, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségére, tartós gyógykezelésére vonatkozó adatai, továbbá a gyermek, tanuló speciális köznevelési ellátásához elengedhetetlenül szükséges szakorvosi, iskolaorvosi diagnózisának adatai a pedagógiai szakszolgálat, a nevelési-oktatási intézmények és az egészségügyi szakellátó között,

b) óvodai fejlődésével, valamint az iskolába lépéshez szükséges fejlettségével kapcsolatos adatai a szülőnek, a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek, az iskolának továbbítható.

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról 4. § (2)

Az iskola-egészségügyi dokumentáció részét képezi a házi orvos (házi gyermekorvos) által a gyermekről öt éves életkorában kiállított külön jogszabály szerinti adatlap a fejlődési szint megítéléséhez az iskolai felkészítés elősegítésére.

Hogyan történik a tájékoztatás a védőoltásokról? (%)

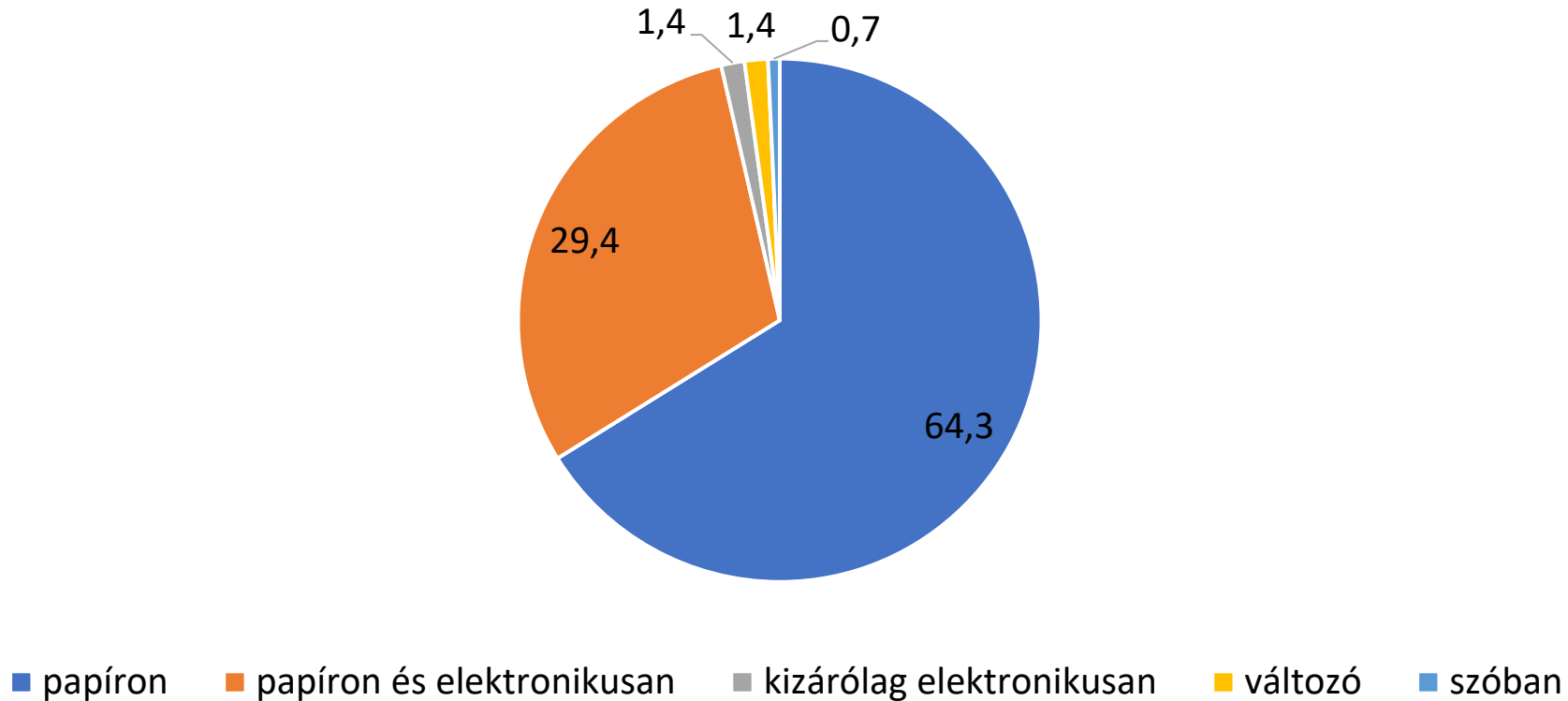

Tanulóknak személyesen tanítási órán, szülőknek év eleji szülői értekezleten.

Iskolaegészségügyi szoftveren keresztül.

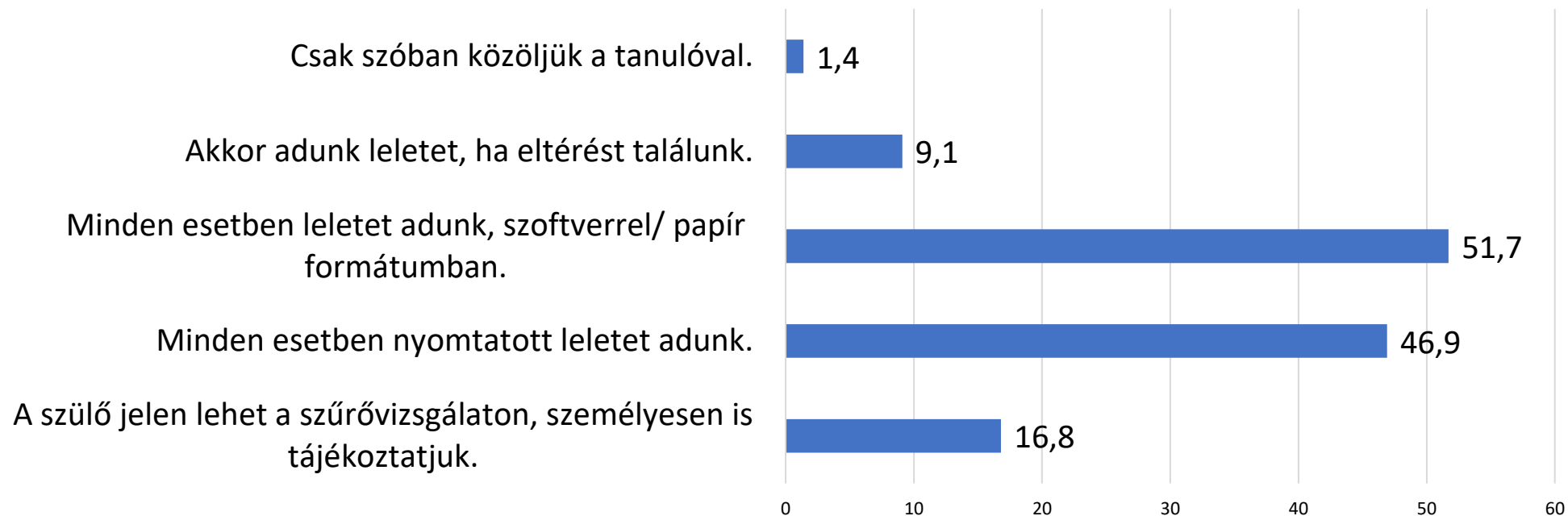
HPV oltás: év végén túl korai a tájékoztatás, szeptemberben kevés az idő a válaszra.

Hogyan szerzik be a szülőktől az oltáshoz szükséges nyilatkozatot?

Többség papíron. Függ a szülők lehetőségeitől is.
Jövő? Elektronikusan, telefonos applikációval?

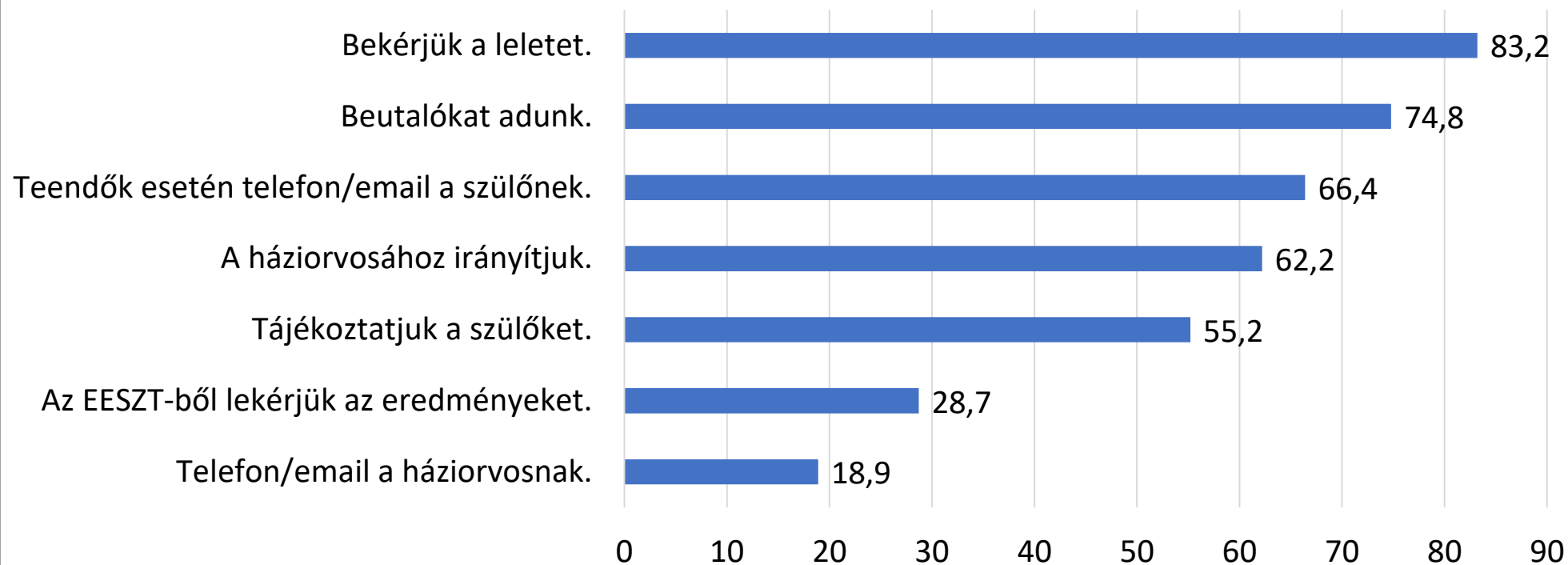
Szűrővizsgálatot követően hogyan tájékoztatják a szülőt a vizsgálat eredményéről és a szükséges teendőkről?

51/1997. (XII. 18.) NM rendelet (a szűrővizsgálatokról)

8. § (1) Az 1. számú mellékletben foglalt vizsgálatok elvégzését az egészségügyi szolgáltató a - külön jogszabály szerinti - nyilvántartásában dokumentálja, és az érintett személy (törvényes képviselője) részére a vizsgálat eredményéről leletet ad. Az 1. számú melléklet szerinti vizsgálatok eredményét az Egészségügyi Könyvben is rögzíteni kell (2009.szept. 1. után születettek)

Hogyan biztosítja, hogy a szűrővizsgálatot követően a szükséges vizsgálatok, beavatkozások megtörténjenek a gyermeknél?(%)

Praktikák: szűrés időpontjáról előzetes értesítés, tájékoztatás a lelet letöltéséről, leletre egységesen ráírni, hogy visszajelzést kérünk. Tisztasági vizsgálat során a védőnő kéri a leletet.

Javaslatok: Szűrővizsgálati eredmények kerüljenek az EESZT-be. Az iskolavédőnőknek is legyen EESZT hozzáférésük. Tisztázzuk az iskolaorvos beutalási jogkörét (labor, hova, gyógytorna, dietetikus)?

Probléma: Hosszú előjegyzési idő, sok ellátott, nincs mindig idő utána járni, a szülő felelőssége.

Hogyan működnek együtt a szülővel a krónikus beteg gyermek iskolai életvitelének támogatása érdekében?(%)

Időben derüljön ki. Kréta leleten legyen rajta a TF és a gondozás ténye.
Szülővel, tanárokkal sz. e. közös megbeszélés (autizmus).
Minél kisebb a gyermek annál több szülői együttműködés szükséges.

Hogyan segítik a szülőket az egészségnevelésben?(%)

Javaslat: országosan rendszeresen frissülő segédanyagok, szülői hírlevelek készítése
Iskolaeü. tájékoztatón tájékoztatni a szülőket az egészségnevelési munkáról.

Probléma: szülői értekezlet munkaidőn kívül van, jav. rugalmas munkaidőbeosztás.

Jó gyakorlatok

- Összevont szülői értekezleten bemutatkozás, szóbeli tájékoztatás bizalomépítő jellegű.
- Súlyosabb elváltozás, vagy sürgősebb kivizsgálás szükségessége esetén a telefonos konzultáció a szülővel növeli a kivizsgálás megtörténtét.
- Beiskolázási szakmai alkalmassági vizsgálatok során előnyös a szülők jelenléte, krónikus állapotú gyermek iskolai gondozása esetén is a személyes konzultáció során több kérdést lehet megbeszélni.
- Az osztályfőnökök bevált kommunikációs csatornáin keresztül hatékony a szülők értesítése a szűrővizsgálatok, oltások időpontjáról, az elektronikus lelet megnyitásának módjáról, különösen hátrányos helyzetűek esetén.
- Egészségnapon a szülők bevonása, személyes aktív részvétel segíti a közvetlen kapcsolat kiépítését és az egészséggel kapcsolatos attitűdök formálását.

Javaslatok a döntéshozóknak

- A szülők és az iskola-egészségügyi szolgálat közötti kommunikáció javítása szükséges.
- Az elektronikus kommunikáció sarokpontja az iskola-egészségügyi szoftver megléte minden iskolában (felmért iskolák 20%-ban nincs).
- Szoftverfejlesztéssel (mobilalkalmazás, oda-vissza történő kommunikáció lehetősége, elektronikus üzenet olvasottságának visszajelzése, hiteles elektronikus szülői nyilatkozat bekérése, szűrővizsgálati lelete egyszerűsítése, lényegkiemelés, TF, gondozás ténye legyen rajta) a kommunikáció javítható.
- Gazdaságos telefonelőfizetésekkel a telefonálást nem korlátozza a magas költség.
- Országosan, jogászok, szakemberek bevonásával készült tájékoztató minták segítenek az egységes minőségi ellátásban (az ellátás tartalmáról, adatkezelésről, szülőknek, tanulóknak egészséggel kapcsolatos hírlevelek) Melyik intézmény készíti el?
- Képes tájékoztatókat, vagy videókat is javasolt készíteni a jobb megértés érdekében. Készüljenek szóróanyagok!
- Szűrővizsgálati adatokat javasoljuk az EESZT-be küldeni, ehhez jogszabáymódosítás és az iskolavédőnők EESZT hozzáféréseinek biztosítása szükséges.
- Iskolaorvosok beutalási jogainak tisztázása, áttekintése javasolt (szolgáltató vagy a gyermek ideiglenes vagy állandó lakóhelye , gyógytorna, labor, dietetikus). Amennyiben a háziorvoshoz küldjük kivizsgálás érdekében, jelezzünk a háziorvosnak.
- Külföldi tanuló vizsgálata esetén tolmács hogyan biztosítható?
- Kapcsolattartási adatok pontos vezetése
- Főfoglalkozású iskola-egészségügyi ellátást szorgalmazzuk.
- Rugalmas munkaidő bevezetése, iskolai fogadóórán, szülői ért-n részvétel, online fogadóóra.

Köszönöm a figyelmet!

